

Kisvállalati és vállalkozáspolitikai újrágondolva

Prof. Dr. Szerb László
Egyetemi tanár

UNIVERSITY OF PÉCS
FACULTY OF BUSINESS
AND ECONOMICS

Kkv politika Magyarországon - helyzetfelmérés

- Kkv politika: meglevő, megállapodott, adott méretkategóriába tartozó cégek támogatása, fejlődésük elősegítése
- Mik a problémák?
 - Alacsony versenyképesség - duális gazdaság
 - Töredezett vállalati struktúra - kis cégek dominanciája
 - Innováció elégtelen
 - Vállalkozói, menedzseri készségek képességek alacsony szintje
 - Modern módszerek, IKT eszközök nem használtak, nem ismertek
 - Finanszírozási problémák
- Melyek az okok?
 - Vállalkozó, kormány és a szakértők mást mondanak
 - Intézményi vagy egyéni tényezők?
 - Szabályozás, adók, korrupció vs. elégtelen készségek, képességek?
 - az elmúlt időszakban a kkv fő (egyedüli) problémáját a pénzügyi források beszűküléseként azonosították
- Miért támogassuk a kisvállalatokat?
 - Versenyképesség növelése vagy versenyképtelenség kompenzálása?

A célok konfliktusa

- más területekkel küzdenek ugyanazokért a forrásokért
 - Egészségügy, oktatás, sport
- Versenyképesség javítása vagy versenyképtelenség kompenzálása a cél? Egyszerre akarnak ellentétes célokat megvalósítani, így versenyképességi hatékonysági célok versus teljes foglalkoztatás, hátrányos helyzetű csoportok vállalkozási aktivitásának fokozása együtt jelennek meg a stratégiában
- Sok esetben irreális helyzetfelmérés és célok - nemzetköziesedés
- stratégiai dokumentumok, kormányprogramok és adott év költségvetési tervei más-más fókuszokról tanúskodnak

A megvalósítás

- Növekvő centralizáció - EUs forrásokra épülő piachelyettesítő eszközök használata, piacépítés háttérbe szorul
- Eszköztár komplexitása - szimplifikált, pénzügyi eszközök, támogatások dominanciája
- más területek intézkedéseinek hatásait hogyan veszik figyelembe - kismértékben ld. adózás (reklám, EKAER)
- ingyenes és visszatérítendő források konfliktusa - növekvő igény „ingyenes” forrásokra
 - rövid távon hasznosnak tűnő, hosszú távon romboló hatások
- milyen korrekciós mechanizmus van az esetleges problémák korigálására - semmilyen, ad hoc intézkedések dominálnak

Eredmények

- Kkv versenyképesség érdemben nem változott - 2007-2013 között legalább 1800 MD Ft kkv támogatásra ment el
- Működő Kkv száma drasztikusan csökken - tisztulás viszont nem igazán látszik
- Kkv adminisztratív költségei inkább növekedtek semmint csökkentek
- Kkv nemzetköziesedés - érdemi elmozdulás nincsen
- Kkv hitelezés - komoly erőfeszítések ellenére csökkenő pálya
- A vállalkozók új generációjának kinevelése - vállalkozáspolitikai feladata

Vállalkozáspolitikai

- Kezdő vállalkozások és ezeket alapító személyek támogatása, horizontális politika, része a gazdaság-, az oktatás, a szabályozás-, adó- stb. politikák
- Még az EU-ban is ellentmondásos
- Szereplők: központi kormányzat, pártok, intézmények -érdekvédelmi szervezetek, kamarák, helyi önkormányzatok, szakértők - vállalkozók, potenciális vállalkozók, munkavállalók
- A Globális Vállalkozói Index (GEI), mint a vállalkozási rendszer országos szintű mérésének, a vállalkozáspolitikai javaslatok és prioritások kijelölésének eszköze.
 - Nem a cégek száma, hanem a minősége fontos
 - A vállalkozás pillérjei egymással összefüggnek - együttesen kell nézni
 - Mind az intézményi mind az egyéni tényezők és ezek interakciója számít
 - Az uniformizált javaslatok helyett egyedi (ország szintű) javaslatok kidolgozása

GEI és a Vállalkozás Nemzeti Rendszere

- VNR: A Vállalkozás Nemzeti Rendszere
- Országos szinten a vállalkozói teljesítményt az attitűdök az adottságok és az aspirációk dinamikus egymásra hatása határozza meg
- A rendszer elemei együttesen határozzák meg a rendszer teljesítményét - 14 pillér
- A rendszer teljesítményét a szűk keresztmetszetek foghatják vissza
- A vállalkozás az intézményi kontextusba ágyazott ami az egyéni tevékenységeket és azok eredményét egyaránt szabályozza

GEI kalkulálása - módszertani újdonság

- **Átlagos pillér érték igazítás:** A 14 pillér normált értékeinek átlaga jelentős eltérést mutat. Ez azt jelenti, hogy jelentős különbségek vannak az egyes pillérek javításához szükséges erőforrások terén. Az alacsonyabb átlagú pilléreket nehezebb, a magasabb átlagúakat könnyebb javítani. Mivel a GEI célja, hogy az eredmények gazdaságpolitikai célokhoz is alkalmazhatók legyenek, az eltérő átlagokból eredő torzításokat korigálni kell. Ennek megfelelően egy olyan transzformációt hajtottunk végre, amely egyenlővé teszi a 14 pillér átlagának kiegyenlítését.
- **Büntetés:** a rendszerhibák országszintű számszerűsítése, a Szűk Keresztmetszetekért Történő büntetés. Egy olyan függvénytranszformáció, amely az adott ország legalacsonyabb pillérértékéhez igazítja a többi 13 pillért.
-

Magyarország teljesítménye 2014 - sorrend

Rank	Country	GDP 2013	GEI	DEV.	Rank	Country	GDP 2013	GEI	DEV.	Rank	Country	GDP 2013	GEI	DEV.
1	United States	51 340	86,6	3	45	Greece	24 540	42,3	3	89	Jamaica	8 607	27,4	2
2	Canada	41 894	79,7	3	46	Bulgaria**	15 695	41,8	2	90	Egypt*	10 733	27,4	2
3	Australia	42 831	78,4	3	47	Uruguay	18 966	41,4	2	91	Philippines	6 326	26,9	1
4	Sweden	43 741	76,2	3	48	Italy	34 167	41,3	3	92	Brazil	14 555	26,2	2
5	Denmark	41 991	76,2	3	49	Cyprus**	27 394	41,2	3	93	Paraguay**	7 833	26,0	2
6	Taiwan	40 393	69,8	3	50	Croatia	20 063	40,1	2	94	Lao PDR**	4 667	25,9	1
7	Iceland*	41 250	69,2	3	51	Lebanon*	16 623	39,8	2	95	Swaziland**	6 471	25,8	2
8	Switzerland	54 697	68,2	3	52	Barbados	15 299	38,6	2	96	El Salvador	7 515	25,7	2
9	United Kingdom	37 017	68,0	3	53	South Africa	12 106	38,6	2	97	Sri Lanka**	9 426	25,5	2
10	France	37 154	66,7	3	54	Montenegro*	14 152	37,6	2	98	India	5 238	24,9	1
11	Singapore	76 237	66,2	3	55	Brunei Darussalam**	69 474	37,4	1	99	Ghana*	3 864	24,6	1
12	Netherlands	44 945	66,0	3	56	Malaysia	22 589	36,9	2	100	Venezuela*	17 615	24,1	1
13	Ireland	44 931	65,9	3	57	Macedonia*	11 609	36,7	2	101	Cambodia**	2 944	23,0	1
14	Germany	43 207	64,8	3	58	Costa Rica	13 431	36,2	2	102	Zambia*	3 800	22,9	1
15	Austria	44 376	63,5	3	59	Kazakhstan	22 467	35,1	2	103	Indonesia	9 254	22,8	2
16	Chile	21 714	62,3	2	60	China	11 525	34,9	2	104	Kenya**	2 705	22,1	1
17	Belgium	40 607	62,1	3	61	Argentina	18 709	34,8	2	105	Honduras**	4 445	22,0	1
18	Finland	38 846	62,0	3	62	Tunisia*	10 768	34,5	2	106	Senegal**	2 170	21,7	1
19	Norway	62 448	61,6	3	63	Ukraine**	8 508	33,6	2	107	Guatemala	7 063	21,2	2
20	United Arab Emirates*		61,3	2	64	Thailand	13 932	33,4	2	108	Guyana**	6 336	19,8	2
21	Israel	31 029	57,6	3	65	Jordan*	11 407	33,3	2	109	Pakistan*	4 454	19,8	1
22	Estonia	25 132	57,5	3	66	Botswana	15 247	33,1	1	110	Nicaragua**	4 494	19,5	1
23	Luxembourg	87 737	57,3	3	67	Panama	18 793	32,3	2	111	Suriname	15 556	19,3	2
24	Qatar		56,6	3	68	Russia	23 564	32,2	2	112	Angola	7 488	18,6	1
25	Lithuania	24 483	55,0	2	69	Bolivia	5 934	32,0	1	113	Rwanda**	1 426	18,4	1
26	Latvia*	21 825	53,7	2	70	Peru	11 396	31,9	2	114	Ethiopia**	1 336	17,6	1
27	Korea	32 708	53,6	3	71	Dominican Republic*	11 795	31,5	2	115	Cameroon	2 739	17,6	1
28	Turkey*	18 660	52,9	2	72	Namibia*	9 276	31,3	2	116	Mozambique**	1 070	17,6	1
29	Bahrain**	42 428	52,1	2	73	Moldova**	4 521	31,3	1	117	Myanmar**	0	17,5	1
30	Japan	35 614	50,7	3	74	Serbia*	12 893	31,0	2	118	Gambia, The**	1 608	17,4	1
31	Slovenia	27 576	50,7	3	75	Algeria*	12 893	30,6	1	119	Liberia**	850	17,4	1
32	Spain	31 596	50,6	3	76	Albania**	10 405	30,1	2	120	Côte d'Ivoire**	3 107	17,0	1
33	Portugal	25 596	50,2	3	77	Belize	8 215	29,8	2	121	Tanzania**	1 718	16,8	2
34	Poland	22 877	49,5	2	78	Morocco*	6 967	29,4	2	122	Mali**	1 589	16,6	1
35	Puerto Rico	33 638	48,4	3	79	Libya*	20 371	28,9	1	123	Uganda	1 368	15,9	1
36	Saudi Arabia*	52 068	47,9	1	80	Iran	15 090	28,8	1	124	Benin**	1 733	15,8	1
37	Slovakia	26 263	46,5	3	81	Georgia	6 946	28,8	2	125	Bangladesh*	2 853	15,2	1
38	Oman**	42 649	45,9	2	82	Bosnia and Herzegovina	9 387	28,8	2	126	Burkina Faso	1 582	15,1	1
39	Kuwait**		45,7	1	83	Trinidad & Tobago	29 469	28,3	3	127	Madagascar**	1 369	14,6	1
40	Hong Kong*	51 509	45,4	3	84	Vietnam	5 125	28,2	1	128	Sierra Leone**	1 495	14,4	1
41	Hungary	22 914	45,3	2	85	Nigeria*	5 423	28,1	1	129	Mauritania**	2 945	13,2	1
42	Romania	18 200	45,1	2	86	Gabon**	18 646	27,8	1	130	Malawi*	755	12,4	1
43	Colombia	12 025	44,9	2	87	Mexico	16 291	27,5	2	131	Burundi**	747	11,9	1
44	Czech Republic*	27 959	44,5	3	88	Ecuador	10 541	27,5	2	132	Chad**	2 022	9,9	1

Magyarország pillérjei és változói 2014

	PILLÉREK		INTÉZMÉNYI VÁLTOZÓK		EGYÉNI VÁLTOZÓK	
Vállalkozói Attitűd	Lehetőség felismerés	0,27	Piac mérete	0,61	Lehetőség	0,37
	Startup képesség	0,50	Felsőfokúak aránya	0,76	Képesség	0,48
	Kockázatvállalás	0,50	Kockázati ráta	0,84	Kockázat	0,37
	Hálózatosodás	0,58	Internet használat	0,89	Kapcsolat	0,43
	Kulturális támogatás	0,42	Korrupció	0,67	Karrierstat	0,46
	Vállalkozói attitűd	43,4				
Vállalkozói adottság	Lehetőség kezdés	0,49	Gazdaság szabadsága	0,75	Motiváció	0,49
	Technológiai szektor	0,54	Technológiai abszorpció	0,56	Szektor	0,69
	Humán minőség	0,49	Alkalmazott tréning	0,51	Végzettség	0,71
	Versenyelőny	0,38	Piaci dominancia	0,57	Verseny	0,53
	Vállalkozói adottság	45,3				
Vállalkozói aspiráció	Termékinnováció	0,32	Technológia transzfer	0,62	Új termék	0,49
	Technológiai innováció	0,44	GERD	0,74	Új technológia	0,39
	Magas növekedés	0,58	Stratégia	0,50	Gazella	0,77
	Nemzetköziesedés	0,81	Globalizáció	0,89	Export	0,82
	Finanszírozás	0,36	Tőkepiac	0,52	Informális befektetés	0,52
	Vállalkozói aspiráció	46,7				
GEI	45,1	Intézményi	0,67	Egyéni	0,54	

Gazdaságpolitikai javaslatok alapja: GEI 5 pontos növelése

Pillér	2006-2008		2009-2010		2011-2012		2013-2014	
	Plusz	%	Plusz	%	Plusz	%	Plusz	%
<i>Lehetőség felismerés</i>	0,16	15%	0,28	28%	0,29	34%	0,28	27%
<i>Startup képesség</i>	0	0%	0	0%	0	0%	0,01	1%
<i>Kockázatvállalás</i>	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
<i>Hálózatosodás</i>	0	0%	0	0%	0,01	1%	0	0%
<i>Kulturális támogatás</i>	0,01	1%	0,09	9%	0,08	9%	0,09	9%
<i>Lehetőség kezdés</i>	0	0%	0	0%	0,01	1%	0,02	2%
<i>Technológiai szektor</i>	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
<i>Humán minőség</i>	0	0%	0	0%	0,1	12%	0,04	4%
<i>Versenyelőny</i>	0,13	12%	0,18	18%	0,06	7%	0,16	16%
<i>Termékinnováció</i>	0,27	26%	0,26	26%	0,13	15%	0,2	20%
<i>Technológiai innováció</i>	0,05	5%	0,08	8%	0,04	5%	0,08	8%
<i>Magas növekedés</i>	0,15	14%	0,04	4%	0	0%	0	0%
<i>Nemzetköziesedés</i>	0,04	4%	0	0%	0	0%	0	0%
<i>Finanszírozás</i>	0,24	23%	0,06	6%	0,14	16%	0,14	14%
<i>Összesen</i>	1,05	100%	0,99	100%	0,86	100%	1,02	100%

Gazdaságpolitikai prioritások

2009-2014	Plusz	%	Értékelés	Gazdaságpolitikai prioritás
<i>Lehetőség felismerés</i>	0,29	31%	tartósan problematikus	elsőrendű prioritás
<i>Startup képesség</i>	0	0%	elfogadható	nem prioritás
<i>Kockázatvállalás</i>	0	0%	elfogadható	nem prioritás
<i>Hálózatosság</i>	0	0%	elfogadható	nem prioritás
<i>Kulturális támogatás</i>	0,09	9%	kisebb probléma, időben fokozódik	közepes prioritás
<i>Lehetőség kezdés</i>	0	0%	elfogadható	nem prioritás
<i>Technológiai szektor</i>	0	0%	elfogadható	nem prioritás
<i>Humán minőség</i>	0,03	3%	új probléma	fokozott megfigyelés
<i>Versenyelőny</i>	0,14	15%	problematikus, időben változó intenzitással	elsőrendű prioritás
<i>Termékinnováció</i>	0,2	21%	problematikus, időben változó intenzitással	elsőrendű prioritás
<i>Technológiai innováció</i>	0,08	8%	kisebb probléma, szinten maradt	közepes prioritás
<i>Magas növekedés</i>	0	0%	kisebb problémából javult	nem prioritás
<i>Nemzetköziesedés</i>	0	0%	kisebb problémából javult	nem prioritás
<i>Finanszírozás</i>	0,12	13%	problematikus, időben változó	elsőrendű prioritás

GEI használhatósága

- Nem végső eredmény, hanem kiindulópont
- GEI csak a vállalkozás rendszerének egy részét méri
 - Hiányzik: adózás, foglalkoztatás, fizikai infrastruktúra
- Nem biztos, hogy helyesek az azonosított szűk keresztmetszetek
- Skócia és Észtország gyakorlati tapasztalatok
- Kombinálja a top down és a botton up technikákat
- Szakértői csoportokat hoz létre a problémák azonosítására
- Közös együttműködés a prioritások kijelölésénél

UNIVERSITY OF PÉCS
FACULTY OF BUSINESS
AND ECONOMICS

